

POPAHAI BÓH

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

6. číslo

Budyšin, junij 1966

Lětnik 16

Wón dyrbi přiběrač – ja woteběrač

Tole słowo na swjedžen Jana dopomina nas wosrjedź rjaneho léčneho časa na wšo woteběranje tutoho zemského žiwjenja. Lědma je zyma nimo, dny přiběrachu a na Jana hižom zaso započnu woteběrač. Najrjeńši čas lěca so na Jana ke kóncej bliži.

Ale słowo Jana Krčćenika wšak docyła njeměni tajke woteběranje w běhu lěta a čłowjeskeho žiwjenja, ale nas pokazuje wjele bóle na potajnosć přiběranja Božeho kralerstwa, na roscenje noweho čłowjeka a woteběranje stareho Hadama. Derje tomu, hdžež stare, žadosćiwe, sebične wašnje woteběra, zo by so čłowjek wobnowił přez swjateho Ducha a rostl na swojim znutřkowym čłowjeku.

Zbóžni čłowjekoj, kotřiž so takheho woteběranja njeboja. Woni su požohnowani a nadźija čłowjekow. Čłowjek, kiž je so narodil ze swjateho Ducha, tón je powołany na zemi być hódny hósć.

Čłowjek sej žada po wulkosci a nahladnosći a po česćownosći. Potajkim: Ju nic woteběrač ale přiběrač, stajnje rosc, stajnje wjace česće a wjetše bohatstwo na sebjě kopić.

Dziwnje wšak je! Čim bóle čłowjek za tajke česću a nahladnosću stej, čim mjenje so jemu ta dóstawa. A nawopak, hdžež su čłowjekoj zmužitosć měli, so wzdać tajkich swětnych nadźijow a sonow, runje tam su čłowjekoj husto dosć rostli a přiběrali na potajnej wulkosci. Jedyn film z nawječora – ja jón hišće widzał njejsym, ale jenož wo nim slyšal sym – ma tole přiběranje na zemskich kublach za tema. Jednomu čłowjekej je so poradziło swoju dušu předać. Jako čłowjekej bjez duše – jako njedušnemu čłowjekej je so jemu poradziło docpěć wjeršk zemskich kublow a swětnje nahladnosće. A hdžyž bě wón wumrěl, tak tón film praji, w nim žaneje duše njebě

a wšě jeho wuspěchi běchu z tym kničomne.

Dziwna to wěc z tutym přiběranjom a woteběranjom. Štož je ponižny před Bohom, je wulki před čłowjekami. Štož je zwólniwy z Chrystusom so dać pohrjebać, tón stajnje z nim k nowemu a k wjetšemu žiwjenju. Je to wěčno?

Su pobožni čłowjekoj mjez nami stolpy socialneho, towaršneho žiwjenja, haj samo w cyrkwi njeje wěste, hač jim abo tamnym nadutym česć slůša.

Swjate Pismo je poľne wyskanja a chwalby noweho stworjenja přez Chrystusa. Štož je ze čěla so narodziło, to zańdže, ale štož je zložene na Chrystusa, to je hódne, zo by wostało do wěčnosće. A my wšak sami smy we swojim žiwjenju dosć přikladow nazhonili, zo běchu čłowjekoj rostli na znutřkowym čłowjeku, byrnjež bě jim puć do swětnych česćow a bohatstwow zawrjeny. Čłowjekoj su mjez nami dostali swoju wulkosć z tym, zo běchu pobožni, zo běchu čłowjekoj ponižnosć a měrnosće. Hdžyž je so tajki čłowjek minyl, začuwamy bolostnišo prózdny blak po jeho smjerci, hač pola tamnych, kotřiž su džěłali a so wonjedźeli wo swětnu wulkosć a nahladnosć.

Haj, wšitko je hnada. Boža hnada wužadawa našu džakownosć a dowěru, našu šćerpnosć a nadźiju. To njech je kóždemu prajene, kotryž chcyl rady rosc na znutřkowne a pobožne wašnje a dyrbi tola widžeć, kak mały wón je a wostanje.

Jan Krčćenik je móhl do boka stupić před wjetšim, kiž bě po nim přišoľ. Chrystus je naš Knjez, nic Jan Krčćenik, ale Jan Krčćenik je našemu Chrystusej puć přitowal. Twoje žiwjenje budže wažne a dobre, jeli zo sy něhdže jednomu čłowjekej puć pokazal ke Chrystusej a snano ani wo tym njewěš. Derje tebi, jeli zo před Bohom so jedna duša k tebi wuznawa jako k swojemu pomocnikkej k žiwěj wěrije. W.

Nowy biskop za Berlin-Branibor

Na druhim dnju jutrow zapokaza w Berlinje w „Gedächtniskirche“ D. Otto Dibelius swojeho naslědnika Kurta Scharfa za noweho biskopa Ewangeliskeje cyrkwe w Berlinje-Braniborje. Tež přases D. Beckmann a biskop Bajerskeje běštaj přitomnaj. Zastupnicy Lutherskeho Zwjazka a Reformowanego Zwjazka wuprajichu z bibliškimi słowami swoje dobre přeće a Bože žohnowanje za tole wažne zastojnstwo.

Hrono na smažnik 1966

Služće z dobrej wolu jako Knjezej a nic čłowjekam Ef. 6, 7

Služće, tak tu stej! My njesměmy při tym myslić na naše přjedawše wobstojnosć na wsach, hdžyž běše něchtón z mlodych ludži „na službu“ čahnył a potom pola bura jako wotrock abo džowka „služese“. Měnjene je tu **kóžde džěło**, kaž běše na přikład pola mojeho nana, kiž běše postowy zastojnik, a hdžyž běše nan na posće a tam džětaše, rčkaše: „Wón je do služby šoľ.“ A tak ma kóždy z nas služić, swoje wšědne džěło dokonjeć, kajkežkuli wono tež je.

A nětk nam w našim hronu Pawoľ praji, na kajke wašnje mamy my džělać a služić w powołanju a hewak:

Sprěnja ma so to stawać z dobrej wolu, potajkim dobrowóľnje; my njesměmy to wšo wobhladować jako nam nanuzowanu wobčećnosć. Wězo, to so ložo pisa a praji, dyžli so čini, wosebje hdžyž wšědne džěło a wšu z tym zwjazanu prócu začuwamy jako kwaklu. A tola je to wulki rozdžěl, hač něšto rady a z wjeselosću činimy – a hdžyž so jenož wo to prócujemy – abo hač pod tym skoržimy a zdychujemy. W tym parđe tež naša strowosć wjele bóle čerpi, a my budžemy skerje „nerwozni“ a njeměni, kaž to tak a tak hižom smy. Haj, jara wjele leži na našej znutřkownej zmyslenosći, wjeselosći a dobrej woli k našej službje, našemu cylemu džělu.

Ale to, štož nětko prajach, móže nam tež kóždy druhi na swěće radzić, kóždy lékař a psychologa, kóždy mudry a wobhonjeni čłowjek, bjez toho, zo je wón křesćan a muž wěry. Tohdla mamy hišće na druge džiwac: Služće jako **Knjezej** a nic čłowjekam! Runje to nam znutřkownje dale pomha, wosebje při njeprajomnym džěle, hdžyž wěmy, zo posledni, kotremuž mamy služić, je Knjez sam. To je něhdy naš dr. Měrćin Luther tak rjenje wuprajil: „Chuda džowka ma wjesele we wutrobje a praji: Što nětk činju? Ja mjecu čěžu, ja posćelam ložo a ja warju wobjed. A potom činju to a to. Što je mi to kazaľ? Aj, to staj mój knjez a moja knjeni sćiniloj. Što pak je jimaj tajku móc nade mnu daľ? To je Bóh Knjez w njebjesach čini! – Potajkim je tola runje tak hač dyrbjala nětko Bohu Knjezej w njebjesach wobjed warić!“ To je jasnje a rjenje wuprajene! Ow, zo móhli wšitcy tak prajić, wšo jedne, što do džěla a do služby mamy. Potom leži Bože žohnowanje na wšem! Potom je naše cyle žiwjenje Boža služba. Wězo dyrbi hić po hłosu kěrluša:

Skutk swój započ z Jezusom, z Jezusom so radži.

Jezus wobstara ći dom, do zboža će sadži.

Rano stawaj z Jezusom, wječor z nim so lěhaj, z nim chodž jako z towaršom, ruce k njemu zběhaj.

Wšitko jězdzi, jězdzi. Wšitko jězdzi

Naša jězba 1965 do Pólskeje ludoweje republiki. Podal Gerhard Wirth
(Skónčenje)

Ze Čenstochowy nětko pojedźemy runu smuhu dom. Přez Opole (Oppeln), Brzek (Briek), Wrocław (Breslau) do Zhorjelca.

Mjez Čenstochowu a Opolje přejědźechmy staru mjezu mjez Pólskej a Němskej. Hnydom spóznachmy hi naši charakter statokow, wsow a městow. Twarjenja drje njeběchu tak čiste a wuporjědžane kaž w prjedy pólskim kraju, ale burske statoki běchu wjetše a nahladniše. Čehodla tutón rozdźěl? Wón njemóže swoju přičinu měć w krajinje, kotraž bě tu a tam samsna. Wón tež njemóžeše zloženy być na ludstwo, přetož mjeza do wójny mjez Pólskej a Němskej njeleželeše mjez němskim a pólskim ludom. Wjele Polakow bydleše w prjedawšej Němskej a nawopak běchu tež Němcy w Pólskej. Tuž so potajkim njehodzi prajić, tajke su němske wsy a tajke pólske. Tónle rozdźěl móže jenož so zrozumić historisce, zo je wbohi pólski lud so měl bědźić po přenjeje wójnje z nuzami młodeho stata. Do přenjeje wójny docyła žaneho pólskeho stata njebě. Pólski lud bě rozdźeleny na němske, rakuske a ruske kejžorstwa. A tute kejžorstwa su zanjechałe pólske krajiny. Jim běše pólski lud jenož student, z kotrejež chychu čerpać, čerpać, doniž tam něšto bě, ale mało srědkow tam inwestowachu. Jow smy jasny dopokaz měli, što rěka dobre knjejstwo měć, kotrež so stara za lěpsiny luda.

Wrocław

Lětsa so swjeći milenium Pólskeje křćenicy a z tym Pólskeho stata. Kral Měško da so w lěće 966 křčić. Z tutej lětom započínamy ličić stawizny Pólskeje křesćanskeje cyrkwyje a tež Pólskeho stata. Pólska romskokatolska cyrkej je wosebity wuznam měla za katolicizm jako wulki synly blok wosrjedź protestantskeje Němskeje a rusko-prawosławneje cyrkwyje. Katolska cyrkej je stajnje pólski lud swěru podpěrała w narodnym a politiskim boju, kotryž běše zrudny a tragiski. Z počnym prawom smě so prajić, zo pólski lud w zańdženych lěstotkach do žaneje wójny jako samostatny njebě zaplečeny. Polacy dyrbjachu za cuzych kejžorow krawić a na bitwiščach mřić a dobywarjo wobhladowachu pólski lud jako rubjenstwo, do kotrehož so z nahrabnosću džělachu. Tak je pólski lud přez

wójny druhich měl čerpić a nima žaneho wjetšeho žadanja, hač móc čicho žywi być. Pólski lud ze swojimi čezkimi stawiznami a bolostnymi woporami ma wšo prawo na našu lubosć.

W oktobru zańdženého lěta je wudała Rada ewangelskich cyrkwyjow w Němskej pismo, kotrež so zaběra z počahami němskeho luda z jeho naraňšami susodami a to wosebje z Polakami. Tu wosebje dže wo něhdyše mjezy při Wódrje a Nisy. Z tym pismom su němske ewangelske cyrkwyje dopokazale swoju sprawnu wolu zrozumić pólski lud. Njeh su někotre ličby z tutoho pisma mjenowane:

Koždy Němc je wo tym přeswědčeny, zo je Pólska so powjetšila z němskej Šlesku a Pomorskej, ale mało jich wě, zo je Pólska džensa wo

Přeprošenje na cyrkwinski džen do Bukek

Džen tež cyrkwyje, kaž nam znate, kiž wot Boha je nam daty, ludžo sej tón postaja, hdžež so najwjac časa ma, wotměwa so w serbskich wsach. Lětsa budže w Bukekach. Zamolwenje sym tež dal, zo bych sobu skutkował, da-li Bóh tam porěču wo puću k wěčnom' žiwjenju, rozdźěl wuskoh' a tež runoh' puća, komuž hišće znaty njeje. Tam nas Bože słowa wuša a tež služby sćinja frej. Wzaj sej chwile, přińdź tež tam; na tym dnju wšak njeb'džeš sam. Njezabudź tež znatym rjec: „Pojědź sobu do Bukek! Wostaj syno, pojedź jeno! Česć sej tutu njeđželu, syno džělaj na wšědnym dnju. Založ sej twój čas nětk swěru, přińdź tam hižo dopoldnja kak sej wobtwjerdžiš tu wěru, wo tym so tam powěda. Njewzmi to na lochku ruku. Wostań ty na prawym boku, zo by swětnym wučeknył a tež zbožny wobchał měl.“ Z wutrobu z tym postrowi waš bratr Cabran-Poršiski.

wjele mjeńša kaž do lěta 1939, mjenujey wo pjaty džěl. W tutym pismje je dale dopokazane, kak Pólska tute prjedawše němske krajiny trjeba. A k tomu je po wójnje 36 procentow wšitkich čłowjekow w tutej prjedy němskich krajach so narodžilo. By-li potakim Němcy chcyli tute krajiny zaso wróčo dóstać, by to rěkało, zo dyrbja miliony z toho kraja zaso won, w kotrymž su so narodžili, bychu dyrbjeli swoju domiznu wopuščić. Křesćenjo njechadźa nowu ból načinić, ale swjaty Duch jich pohnuwa, zo bychu pomhali rany hojić.

Wrocław bě so za čas wójny čezko škodował, drje runje tak čezko kaž Drježdžany. Tuž z wulkim wočakanjom jědźechmy do wulkeho města. Kajke je nadeńdžemy? Polacy su so prócowali rjany Wrocław z ruinow zaso natwarje a wěcywustojni su

połni chwalby za tutón horliwy skutk woprawdźiteje kultury.

Jedyn twarc mi praješe, zo so pola nas na wosobu wob lěto 0,60 hr. wudawa za wuporjědženje starožitych twarjenjow, w Pólskej pak 21,— hr. My směny zawěrnje wobdźiwać pólski lud, kotryž z tajkej woporniwosću so stara wo kulturne namrěwstwo. Štož je Wrocław widzał, tón njemóže hinak hač z česćownosću lubować pólski lud! Němcy móhli tam do šule hić.

Z tym chcu skónčić rozprawu wo našej jězbe. Bohata na nazhonjenjach wona bě. Wjele smy widželi a nazhonili. Přeni kroć sym styki nawjazał z Polakami a so zeznał z pólskej rěču. Lubosć a zahoritósć za tónle lud začuwam. Njeh je mi so poradžilo tež we was podobnu zmyslenosć wubudzić.

Wutroby dzak wšitkim darićelom

Wyši cyrkwinski rada von Brück, kotryž nawjeduje w NDR zběranje darow „za chudych na swěće (Brot für die Welt), so nutrne dzakowaše wšitkim tym, kotryž su w běhu zańdženych šěsć lět ze swojimi darami přinošowali. Tež hody 1965 je so zaso zwólniwy dawało. To je znowa dopokaz za to, zo je mjez nami duch ekumeniskeho pomhanja a ekumeniskeje služby žywy.

W poslednim času dóńdžechu dzakne listy. Tak so dzakowaše Južnosłowjanski Čerwjeny Křiž za wulku pomoc, kiž je 27. septembra 1965 tam derje dósta. Dalše dzakowanja přińdžechu z Demokratiskeje Vietnamskeje republiki za rentgenowe filmy a wšelaku potrebu medicinskich aparatow. Z Kuby za pláty a črije, kotrež so tam posłachu za wbohe wopory přirodneje katastrofy, ze Ceylona, z Brazilskeje. 600 tonow jědže a witaminowych tabletow za 500 000 hr. buchu 18. nalětnika w Rostocku wotposłane na loďach do Indiskeje. Potřebni w dalokich krajach wědža, zo tute srědky přińdu z darniwych rukow ewangelskich křesćanow w NDR.

Nowe próstwy su došle z Afriki za wbohich čeknjencow. 10 000 maja so přesydlit. Na nowym měsće ma so za nich poliklinika natwarit. Wo medicinski grat, drastu a wodčeže tam proša. 30 nowych ložow ze wšěm, štož tomu słuša. Tuchwilu so jedna wo wuposlanje jedneje wuhotowaneje polikliniki. Tež Albert Schweitzerowemu hospitalej w Lambarene ma so pomoc poslać.

W małym rózku 1966 je zemjerjenje w Grekskej wulku škodu načiniło a wulka woda je w Turkowskej swoje wopory sebi žadała. Tež tam chcedža ze srědkami našich wosadow pomhać.

Wittenbergski předarski seminar móžeše 6. nalětnika swjećić jubilej swojeho 150lětného wobstaća. Tutón seminar je w rumnosćach kloštra, w kotrymž je něhdy Luther jako Wittenbergski profesor bydlil. Na dwaj tysac duchownych je w tutej poldra sta lětach tam dóstało dobre přihotowanje na duchowne powołanje po uniwersitnych studijach.

Prases ewangelskeje cyrkwyje dr. dr. Beckmann je dóstał wuznamjenje. Wón jězdzi nětko 30 lět bjez kóždeje škody ze swojim awtom.

Bukecy

Bukecy su poľne stawizniskich dopomnjenkow. Hdy je so wjes a jeje cyrkej založila, njewěmy; to drje běše w času, jako bu naša krajina křesćanska. 1222 pisa so přěni raz w aktach Budyskeho tachantstwa w Bukecach. W srjedźowěku dyrbjachu Bukecy kaž cyła Hornja Łužica husitske a druhe wojny dožiwić. Tola najčeši čas bě za tutu mału wjesku sydmlětna wojna. Nam wšitkim je ze stawiznow znata bitwa pola Bukec. W nalěcu 1758 wobsadźichu Prusojo cytu našu Hornju Łužicu. W žnjeńcu začahnychu Rakušenjo do Budyskeje wokoliny, a to pod nawjedowanjom Dauna. Bjedrich II., wjednik pruskeje armjeje, žadaše wot města 50 000 tolerjow wójnskich dawkow. A Budyšin so prócowaše, tute pjenjezy zběrać, zo by je mohl wotedać. W tutym času pak wobsadzi Daun ze svojim

madži swoje skupiny wokoło Bukec. Runje, jako rano w 5 hodź. ćepješe, započa grawočiwa bitwa. Rakušenjo přemōžachu pruskich stražnikow a wulke skupiny jich wōjska dostachu so do pruskeho lěhwa. Po stach pruscy wojacy wumrěchu. Muž wjowaše přećiwu mužej. Bōrže paleše so cyła wjeska. Zrudny bě napohlad wokoło cyrkwyje a na pohrjebnišću. Kaž mala rěčka běžeše krej po drōze při cyrkwi, tohodla jej džensu hišće rěkaju „Krawna hasa“. Bjedrich II. pak njeda mēra a pōsla přeco zaso dalšich wojakow do bitwy. Tola podarmo! Bōrže dyrbjеше spōznać, zo bě wojna tu za njeho zhubjena a čehnješe so wrōco na horiny pola Bětych Horow, Krakec a Dobrošec. 9 000 mužow jemu wumrě w tutych dnjach, mjez nimi tež znaty a zmužity wyši wōjski wjednik Keith, kotrehož

Lejnske rownišćo

wobraz „Nadpad pola Bukec“, darjeny wot kejžora 1897, a časnik, po kotrymž je so tehdom bitwa započata. Tutu jednoru cyrkej wobdawa pohrjebnišćo z pomnikami za wopory bitwy 1758, wojny 1871 a wojny 1939–1945. Porjad a rjanosć pyšitej tute mērne městno. Na južnej stronje cyrkwyje widziće wonka roztrělene durje, kotrež w tamnej wōjskej nocy 1758 „jenož“ 22 wutćenjow dōsta, a kule w murjach cyrkwyje. Nalěwo wot tutych durjow je Lejnske rownišćo w barokowym stilu natwarjene. Bukećenjo chcedza cyrkej w přichodnych lětach wosebje nutřka a zdžela tež wonka wobnowić. Něktle najrjeńši napohlad njeposkića.

W bliskosći cyrkwyje steji farski dom, natwarjeny 1764. Tež w nim je raz Napoleon přenocował. Wōn so tehdomnišeho fararja woprašā, hač su wobydlerjo tuteje wsy „křesćenjo“ abo „protestanca“! Pōdla tutoho woprawdže wulkeho doma je wosadny dom ze swojimi nowymi pišćelemi, kaž hižo z Pomhaj Bōh wěsće.

To su stawizny a wosebitosće Bukec. Dokladnišo zeznać mōžeće wšitko na cyrkwinskim dnju. Cyle wěsće zmježeće w připolndnišej přestawce chwile, cyrkej ze swojimi rjanosćemi sej wobhladać, a snano mōžeja wam nēkotre hōlcy z mlōdeje wosady muzej ze wobrazami a druhimi hōdnymi wěcami pokazać a stawizny Bukec wōwedać. U. L.

Křesćanska mērowa konferenca wotmēwaše so wot 13.–17. oktobra 1965 k přenjemu razej w Budapesće w Madžarskej. Nimale 200 delegatow, hosćow a wobkedźbowarjow z 42 krajow so na tutej wažnej konferency wobdžěli. Prof. Dr. J. L. Hromádka zaběraše so w swojim skōńnym słowje hišće raz ze wšitkimi pjeć dypkami, wo kotrychž so rēčeše:

Bě to z přenja **prašenje wo hrěchu**. Je jara čezko, tute prašenje rozumić. Kōždy sam dyrbi so wo to prócować a sam dožiwić a spōznać, zo je hrěšnik na zemi a w tutym swěće, ale zo je přez Knjeza nad žiwjenjom a smjercu čłowjek, kotryž mōžeja wjesele a zamołwiće žiwy być.

Druhe prašenje je **zamołwjenje křesćana** za to, štož so džensa na swěće stawa a za zmylki a hrěchi tutoho swěta. Sto to woznamjenja za cyrkej Jezusa Chrystusa, kotraž w mjenje swojeho Knjeza swoje džělo dokonja, a što to woznamjenja, hdyž rēčimy wo jednotliwym křesćanu?

Skōńčnje rozmołwichu so wo **někotrych praktiskich prašenjach**, tak na prikład wo tym, hač smēmy mērowe brigady mlōdžiny organizować a pōsłać do tych krajow, hdžež je čwěla a nuza.

Bukecy

wōjskom horiny wot Stolpina hač do Bukec. Po zdaću pripravowaše z wotpohladom wšo we wōjsku za zymu, zo by Bjedrich II. mēnil, zo chce Daun hakle zymu wočakać a po njej z wōjowanjom započec. A Bjedrich II. da so tež mylić. W nocy wot 13.–14. oktobra stysachu Prusojo wjesole spěwy z rakuskeho lěhwa. Po radže generalow Ziethen a Seydlitz wšak Bjedrich swoje wōjsko zmērōwaše. Mjez tym wobcahny rakuski wjednik Laudon prawe pruske křidlo. Daun pak zhro-

pomnik w Božim domje za wōltarjom widžimy. Zatošnje ćerpješe lud po tutej bitwyje. Nimale cyła wjes bě spřilena, tež we wokolnych wsach bě nuza a běda wulka. Skōt a žito rubichu njepřeceljo a domy zapalichu.

To je jenož wujimk ze Bukečan-skich stawiznow. Ale z tutej bitwy su Bukecy nam jara derje znate. Tež Napoleon bě w Bukecach a mōžeše wot jow přećiwu zwjazkej njepřecelskich Prusow a Rusow wojować.

Na kōncu dajće sej hišće trochu wōwedać wo Bukecach samych. Hdyž, lubi Serbja, lētsa přijēdźce na cyrkwinski džēn k nam, strowi was hižo zdaloka wulka a sobu najrjeńša wēža cyrkwjoj Hornjeje Łužicy. Wona je nimale 60 m wysoka. Cyrkej natwarichu 1717–1720 na městnje stareje.

Zastupiš-li do njeje, widziš wulku žurlu z klětku a z lubjemi. 33 m dolha a 18 m šeroka je cyrkej, tak so ma 1 800 wopytarjow městna w njej. Wobhladać dyrbi sej kōždy pomnik Keitha, kiž steji za wōltarjom, potom

Wobraz wo bitwyje 1758

Wy sće wšityc lubje a wutrobnje přeprašeni na naš lětuši

Serbski ewangelski cyrkwinski džen, kiž so wotměje, da-li Bóh, 18.–19. junija pola nas w **Bukecach**, hdžež běše w lěce 1948 přeni powšitkowny cyrkwinski džen.

Program

- Sobotu, 18. junija, zeńdu so wšityc serbscy cyrkwinsky sobudźelačerjo a družy zajimcy pop. w 3 hodź. we wosadnym domje. Štož chce přenocować, njech prošu hnydom pisa na podpisaneho fararja (Pfarrer Laser, 8601 Hochkirch).
- Njedźelu, 19. junija, budže w 9.15 hodź. **serbska Boža služba** z předowanjom fararja Pawola Alberta z Budyšina a z wšelakimi postrowami. Cyrkwinski a pozawnowy chor kemše wupyšitej. (Wězo móžeja tež serbscy pisarjo druhich wosadow swój instrument sobu přinjesć. My z časom zdźělmy, što so piska.) – Štož ze swojim wozydlom abo kolesom abo z wosebitym busom njejdźe, ma dobry zwisk z Budyšina z čahom abo z busom:

a) čah z Budyšina	w 7.57 hodź.	b) bus z Budyšina	w 8.30 hodź.
w Pomorcach	w 8.15 hodź.	w Bukecach	w 8.52 hodź.
wróćo		wróćo	
z Pomorc	w 16.55 hodź.	z Bukec	w 17.35 hodź.
w Budyšinje	w 17.28 hodź.	w Budyšinje	w 17.55 hodź.
- Po kemšach je **zhromadny wobjed**. Po starym wašnju cyrkwinskih dnjow poskićimy někajku „jědź jednoho hornca“. Hižom džensa prosymy wo to, zo sej kóždy žiču sobu přinjesje. Štož swojemu fararjej hišće prajił njeje, hač sobu přińdže, njech to prošu džensa hišće čini. To njeje žane zawjazace přizjewjenje. Ale někak dyrbymy wězo wědžeć, kak wjele hosći na wobjed to někak budže.
- Hnydom po wobjedze budžemy zaso **wonka spěwać a so bjesadować**. To so nam přeco tak lubi, a naš serbski superintendent so na to cyle wosebje wustěji. To so při rjanym wjedrje stanje na našim wulkim farskim dworje a na zahrodze. W tym zwisku hižom džensa na to skedźbnimy, zo njedźelu parkowanje z motorskimi wozydlami na farskim dworje móžne njebudže. My so pak staramy za parkowanje wo druhe móžnoty!
- Hłowna a skónčna zhromadźizna** budže w 14.15 hodź. Wotmyslene je, dobru chórsku hudźbu poskićeć. A wumělcy Němsko-Serbskeho dźiwadla budu nam *bibliku hru* pokazać wo swjatym japoštole Pawole, kak z Aziskeje do Europy přińdže a kak budže wón přijaty wot Lydije a w Filipje skutkuje. Titul tuteje hry rěka kaž tema cyłeho cyrkwinskeho dnja:

„Durje su wotewrjene!“

mjenujcy za Bože słowo a ewangelij.

Bóh pak chce! dać swoje bohate žohnowanje k tomu všemu!

Waš
Gerat Lazar
předsyda
Serbskeho cyrkwinskeho dnja
a wosadny farar.

Z wosadow

Z Njeswaćidla: Póndźelu, 16. meje, pochowachmy městopředsydu cyrkwinskeho předstejićerstwa sanitetneho radzićela dr. Rudolfa Sykoru. Wón bě so 1900 na Minakałskej farje narodził a je, móhli rjec, čas swojeho žiwjenja za lékarja w Njeswaćidle a jeho wokolinyje dźelał. Wšityc sebi jeho česćachu jako wustojneho a dobroćiweho lékarja, kotryž w kóždym času njeđiawajo wšitkich wobčežnosćow k swojim chorým chwataše. A kóždy chory wědžeše, zo bě wón rady přišol.

W cyrkwinskim předstejićerstwje bě so njebohi z nami starał a modlił wo wobstaće a připowědanje Chrystusoweje cyrkwyje. Wón běše jedyn z našich najswěrnějších kemšerjow.

Njeh spi w měrje a wěčne swětło swěć so jemu!

Mjez ewangelskej cyrkwyju w Němskej a ruskej prawosławnej cyrkwyju dońdže w nazymje 1966 znowa k rozmołwje.

Džed nam powědaše

Běch za služobnika na hrodze. Naš Knjez wšak njebě lózy, ale dźiwny wón běše. Hdyž so wón wuchodžowaše, dyrbyjach ja stajnje džesać kroćel zady njeho bžeć. Na jednym lóncu štyri abo pjeć jakow, w tamnej ruce cyły rybn kijow. „Jano, daj mi tu šeru jaku!“ Ja dyrbyjach doprědka skoćić, jemu pomhać zelenu jaku so wuslec a šeru woblec. „Jano, daj mi lětnu jaku!“ A zaso doprědka skoćich a jemu pomhach při přewoblekanju. „Jano, daj mi slěborny kij!“ A tak dale.

Dźiwny dyrbješe napohlad być, kak tam wonaj po sčezkach a mjezyčkach chodžeštaj. Knjez přědku a služobnik zady njeho z jakami a kijemi.

Ně, lózy naš Knjez njeběše, ale dźiwny wón běše.

We Weimarje wotměje so w lěce 1969 pjata hłowna zhromadźizna Lutherskeho Zwjazka. Zastupjerjo 62 cyrkwyjow z wjac hač 50 milionow wosadnych z něhdže 40 wšelakich krajow a kontinentow so we Weimarje zetka. Hač dotal su sčehowace města tajku hłownu zhromadźiznu hospodowali: 1947 Lund, Šwedška, 1952 Hannover, 1957 Minneapolis – USA, 1963 Helsinki.

10. meje swjećeše prof. D. Dr. Karl Barth w Baselu swoje 80. narodniny. Wulku nahladnosć we wšech protestantskich krajach ma tutón šwicarski wědomowc jako sobu najwuznamniši teologa našeho časa. Jeho přenje wjeteše dźelo „wukladowanje lista na Romskich“ je napisal jako młody farar we wjesce Safenwil po přenjeju swětowej wójnje. Tute wažne teologiske dźelo bě rozsudžace za jeho dalje žiwjenske dźelo. W nimale wšech krajach swěta su Karla-Barthowi šulerjo abo přiwisowarjo žiwi.

Barthowe dźelo je zwoprijate w jeho „cyrkwinskej dogmaticce“. Hačrunjež mamy hižo 12 wobšěrnych knihow tutoho dźela, wono hišće njeje dokónčene. 40 lět bě Karl Barth profesor na wšelakich uniwersitach, tak na přikład w Göttingenu, Münsteru, 1932–1935 w Bonnje a potom w Baselu hač do lěta 1961. Teologija je za njeho „wučba wo Bohu“. W swojim myslenju wuńdže wón ze swobody a majestosće Boha a žada připóznać „njesměrneho rozdžela“ mjez Bohom a čłowjekom.

Jeho teologija, wěra do swobodneho hnadneho knjejestwa Boha, da přičinu, zo Karl Barth steješe sprócniwje wot lěta 1933 přećiwu wučbje tak mjenowaných „Němskich křesćanow“, kotraž je pod wliwom nacional-socializma nastala. Ze swojim wosobinskim njebojaznym přikładnym zdźerženjom a w teologiskich rozmolwach stwori wón teoretiske a praktiske zakłady za wojuwanje „Wuznawaceje cyrkwyje“ w fašistiskim času. Jako pak wotpokaza zložić přisahu na Hitlera, puščichu jeho jako profesora 1935 z uniwersity w Bonnje a wón so wróći do Šwicarskeje. Wot jow pak dale podpěrowaše bój Wuznawaceje cyrkwyje. Wón so staraše wo židowskich čeknjencow, namotwješe ludy a cyrkwyje za wojuwanje přećiwu Hitlerjej a za wutworjenje noweje Němskeje. Po lěce 1945 bě wón jedyn z přenich wukrajnikow zaso w Němskej, dawaše pokiny při přenich krokach wobnowjenja Ewangelskeje cyrkwyje w Němskej a čitaše na uniwersite w Bonnje.

Tež jako profesor w Baselu wón so chutnje zaběraše ze powójnskim wuwicim w Němskej. Ale w poslednim času je měr a mjelčenje wokolo tutoho wuznamneho wědomowca. Staroba a chorosć nještej jemu zalutowanej. Tola wot jeho wulkeho dźela, kotrež je jenički rozžahły pokaz na wysokosć Boha a na njesměrnu smilnosć Jezusa Chrystusa, wuńdu hišće w dalšich lětach wažne nastorki za teologiske myslenje. Přel. U. L.

Přeco zaso maju so cyrkwyje zaběrać z prašenjom rasow. Holandska reformowana cyrkwe w Nairobi (Afrika) je ze słowom prajila, zo mandželstwo mjez čornymi a bělymi njemože žadyn hrěch być.

Naklad Domowina. – Wuchadźa z licencu č. 417 nowinskeho zarjada pola předsydy ministerskeje rady NDR jonkroč za měsac. – Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Hłowny zamotwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth-Njeswaćidlski. – Čisć: III-4-9, Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje.